

A MAGYARORSZAGI VASUTI SZEMÉLYZET ERDEKEIT KÉPVISELŐ KÖZLÖNY

Legközelebbi teendőink.

Mulasztást követnénk el, ha a sajtóról írott két utolsó cikkünk után rá nem térnénk arra, hogy a legközelebbi jövő milyen teendőket ró ránk.

Szoros összefüggésben áll ez a sajtóról elmondottakkal, mert a vasutasok jelenlegi helyzete és jogállapota mellett egyedül az őszinte és becsületes vasutas-sajtó képes az egész testület nevében és érdekében beszélni és cselekedni. A legközelebbi teendőnk elvégzésének a kötelessége tehát oroszánrészben a Magyar Vasutas-ra hárul.

Hogy feladatát lapunk akarja is, tudja is teljesíteni, azt a mult eléggé bebizonyította. Minden szervezkedés híján, részben elkeseredett és reményvesztett, részben teljesen indifferens és saját érdekeivel szemben is vak és süket tömeget fölvilágosított és talpraállított egyedül a Magyar Vasutas.

Akik eddig néma és tehetetlen prédája voltak a pöffeszkedő gögnek és buta elnyomatásnak, a vasuti munkásokat ugyszólván teljesen csatasorba állította már lapunk. Ma már nem térhetnek napirendre a vasuti munkások fölött sem fönt, sem lent. Ma már számolni kell minden tényezőnek a vasuti munkások öntudatával és önérzetével. Ma már kivívta magának a vasuti munkásság azt a jogot, hogy embernek tekintsék, ne pusztá szerszámnak; embernek, aki igényt tarthat emberséges megélhetésre és emberséges bánásmódra.

Önérzettel mondhatjuk, hogy ez lapunk műve. Büszkén hivatkozhatunk rá, hogy a legsúlyosabb időben, a legkönyörtelenebb üldöztetések közepette végeztük a legnehezebb munkát.

De megállanunk, a kivívott babéron megpihennünk nem szabad. Előre kell haladnunk. Be kell vonnunk a fölvilágosítás és szervezés munkájába a Máv. alkalmazottainak többi réte-

geit is és a megkezdett uton haladva, erélyes harcot kell indítanunk követeléseink megvalósítása érdekében.

Itt vannak a Máv. kinevezett alkalmazottjai. Zokon ne essék és félre senki se értsen bennünket, ha kijelentjük, hogy itt elsősorban az *altisztekre* és *szolgákra*, nem pedig a hivatalnokokra gondolunk. A hivatalnokokat, amennyiben helyzetük és gondolkodás módjuk nem sodorja őket a Máv. vezetőségével való közösségbe, majd a jobb belátás egyenkint a szervezkedés hívévé avatja. *De az altiszteknek és szolgáknak a helyzete sürgősen szükségessé, égetően aktuálissá teszi az összetartás és szervezkedés kérdését.*

Kimondjuk nyíltan és szabadon, mert kötelességünk az igazat még akkor is megmondani, ha az nem éppen hízogó, hogy a multban, még a mult évi nagy harc idejében is, az altisztek és szolgák csak a statiszták szerepét játszották. Igénybe vették őket, mert szükség volt rájuk. Mert nélkülük minden harc és minden mozgalom már előre elveszett és meddő volt. Belevonták hát őket is a nagy küzdelembe, de a tanácskozásoknál, a határozathozatalnál csak másodrendű szerepük volt. Ugyszólván öntudatlan katonái voltak a harcnak. Usztak az árral, anélkül, hogy ők maguk határozták volna el a célt és az utat.

Pedig ez öreg hiba. Annyi a bajuk és panaszuk az altiszteknek és szolgáknak, hogy csak úgy segíthetnek magukon, ha a saját lábukon állanak és fölzsabadítják magukat minden gyámkodás alól.

Vegyenek az altisztek és szolgák példát a munkásokon. Még egy évvel ezelőtt teljesen mellőzték a vasuti munkásokat minden akciónál. A gyűlésekből, tanácskozásokból kirekesztették őket. A szegedi szövetségtervezetből egyszerűen kihagyták őket. Mintha

nem is léteztek volna. Ma pedig részint gyűlölettel, részint pedig csodálattal tekintenek innen is, onnan is a munkások szervezetére, ma már szívesen bevonnák őket tanácskozásba is, szövetségbe is, sőt nemcsak hogy bevonnák, sőt valósággal udvarolnak a munkások segítségéért és részvételükért minden akciónál.

Hasonló eredményt érnek el a kinevezettek, ha arra az utra térnek, amelyet a munkások tettek meg. Vigyék panaszait és bajaikat a nagy nyilvánosság elé. *A Magyar Vasutas hasábjai mindenkor nyitva-tárva állanak az altisztek és szolgák minden igazságos és őszinte föl szólalásának.*

Ne várják, hogy mások beszéljenek az ő nevükben. Beszéljenek ők maguk. Ami szolgálati viszonyaik árnyoldala, ami jogos követelésük, azt tegyék közzé lapunkban. A közvéleményt föl kell világosítani, meggyőzni az igazságról. Ha ez sikerül, akkor a győzelem felét már kivívták.

A lap után érintkezésbe kell lépniök egymással az altiszteknek és szolgáknak, meg kell teremteni az összekötő kapcsot, hogy akiknek közös a rabbilincsek, azok együttesen küzd-hessenek a szabadságért. Együttesen és közösen kell megállapítani a követeléseiket is, hogy egyöntetű harccal könnyítsék meg a győzelmet.

Azt kijelentjük, hogy a Magyar Vasutas az altisztek és szolgák lapja is. Hangsúlyozzuk, hogy lapunk nem magánvállalat. Azoké a Máv. alkalmazottaké, akik föntartják és így tagjai a vasutas-szervezetnek. A Máv. szervezett alkalmazottai által szabadon választott bizalmiférfiak rendelkeznek a Magyar Vasutas fölött, intézik a sor-sát, szabják meg az irányát.

Amily mértékben az altisztek és szolgák résztvesznek a Magyar Vasutas fentartásában, amily mértékben csatlakoznak a szervezethez, olyan mér-

tékben szerkesztői és tulajdonosai ők is a Magyar Vasutasnak.

Akik eddig fentartják lapunkat, mindig irigység és bizalmatlanság nélkül fogadják az új fegyvertársakat és kész örömmel engedik át nekik azt a befolyást az ügyek vezetésére, amely altiszteket és szolgálkat számuknál és intelligenciájuknál fogva teljes joggal megilleti.

Szó sincs róla, már jelenleg is igen tekintélyes a száma azoknak a derék altiszt és szolgálka kartársainknak, akik rajongó hívei szervezetünknek és szinte hősi munkát fejtenek ki a szebb és jobb jövő érdekében. De sikert csak akkor érhet el az altisztek és szolgálka kategóriája, ha a többségük, ha mind összetart és egy cél felé egy uton halad.

Ezt elérni és előmozdítani lesz legközelebbi feladataink egyik legfontosabbja. *Ezt a célt szolgáló, a Magyar Vasutas a jövőben még nagyobb teret fog az altisztek és szolgálka helyzetének az ecsetelésére, panaszai és követeléseik közzétételére fordítani.*

De ismételjük: maguk az altisztek és szolgálka dolgozzanak ebben az irányban és ne hagyják magukat sem a jóakaró gyámoktól, sem a közöttük olyan szomorúan nagy számban levő talpnyalóktól és stréberektől járszalongon vezetni!

A másik irányban be kell vonni a mozgalomba a szegények között a legszegényebbeket. Akik valósággal páriái a Mávnak. Akiknek olyan szivettépőn szomorú a sorsuk, hogy a szegény és harag pirja futja el az arcukat, ha rá gondolunk, hogy a huszadik században egy modern állam vállalata úgy

bánik hasznos és dologtevő alkalmazottaival.

Itt vannak például az *ideiglenes alkalmazottak ezrei, a vonatkísérő lakatosok, a kocsiutólok, a napidíjasok, a pályamunkások, a fűtőházi és műhelyi segéd munkások, a kocsisztítók, a szertári és raktári munkások, a kisegítő fekezők* stb. Ezeknek az alkalmazottaknak a helyzete olyan szivettépően mostoha, olyan lázítóan sanyaru, hogy csak föl kell tártani a helyzetüket a nagy nyilvánosság előtt és a Máv. vezetőségét, ha már az igazságérzete nem is, de a *szeméremérete* fogja rákényszeríteni, hogy javítson a helyzetükön.

Ezt a feladatot is nagyrészt a *Magyar Vasutas*-nak kell végeznie. Sikkerrel persze csak úgy működhet itt is lapunk, ha maguk az illető munkatársaink öntudatra ébrednek és teljes erejükkel támogatják lapunkat és az érdekükben megindított akciót.

Ezzel a legközelebbi teendők sora még nincs lezárva. Sok rákfenéjét az államvasuti szolgáltatnak kell radikális módon gyógyítani. Hogy csak néhány példát említsünk fel, az igazságtalan és valósággal zsaroló *adórendszert* kell szellőztetni és e téren orvoslást szerezni, a testet-lelket rontó *laktanya-rendszerről* kell a leplet lerántani, a *vasárnapi munkaszünet* kérdéséről kell kedvező megoldásra juttatni, az *országos értekezlet határozatainak* érvényesítésével a *nyugbér- és betegsegélyző-pénztár* reformját, a *szövetségünk alapszabályainak szentesítését és a bal-esetbiztosítást* a megvalósítás útjára terelni és még egész sorát említhetnők a legégetőbb és a vasutas életébe vágó reformoknak.

A jelenlegi helyzet kiválóan alkal-

mas arra, hogy erélyes és határozott akciót indítsunk követeléseink megvalósítása mellett.

De erre szükségünk van, hogy minden józan és becsületes vasutas, aki saját legszentebb érdekeit nem akarja lábbal tiporni, teljes erejével támogassa a szervezetet.

Nyíltan, őszintén és szabadon megmondjuk, hogy nem csak erkölcsi, de határozott anyagi támogatást is nyújtani kötelessége minden öntudatos vasutasnak. Minden kiadást a Magyar Vasutas fölöslegével fedezzünk. Ami jövedelmet a lap hajt, az nem egyesek zsebébe folyik, hanem az agitáció fődözésére, rendszabályozott támogatására és a fölvilágosítás és szervezés munkájának a költségeire fordítjuk.

A közös ügy azonban annyi kiadást igényel, hogy azt a lapunk jövedelme egymagában nem fődözheti. *Adózzon kiki a tehetsége szerint a közös ügy oltárán.*

Terjeszszék barátaink még fokozottabb mértékben a Magyar Vasutast. Minden újabb előfizető nem csak újabb harcost jelent igazságos küzdelmünk számára, hanem újabb anyagi segítyt a szervezés és fölvilágosítás költségeire.

Azonfelül járuljon mindenki annyival, amennyire képes, az agitáció kiadásaihoz. *Győzelem nincs harc nélkül és harc nincs áldozat nélkül.* Győzni pedig fogunk, mert győznünk kell, mert nem lehet, hogy nyolcvanezer becsületesen dolgozó, legjobb tudását és erejét latba vető férfi ne győzzön, ha harca igazságos és jogos.

Tegye meg tehát mindenki a kötelességét és mienk a győzelem! R.

A „Magyar Vasutas” tárcája.

Büntudat.

Irta: Abonyi Árpád.

Eleinte csak ketten ültünk a Kassa felé indulandó gyorsvonat egyik szakaszában. Én az innső, utitársam, egy sápadt, beteges arcú öreg ur — a kocsi tulsó ablaka mellett. A tisztas öreg ur, — kit miért, miért nem, ez örökös homályban marad, de biz én professzornak néztem — egy pillanatig figyelmesen nézegetett, azután kikotort zsebéből egy viseltes szivartárcát, rágyújtott egy préselt ötös kubára s nyilván abban a boldog hiszemben eregette vékony ajkai közül a szivarfüstöt, hogy lám, mi jól eltalálta a dolgot: egyetlen ur gubbaszt mindössze a kocsiban s az is szörnyűképpen hallgatag természeti tűneménynék látszik. Csendben, komolyan gurulhatunk tehát a tótockák birtoka felé. Itt ugyan nem fogja ontani szelleme arányát senki.

Mivel azonban nincs tökéletes boldogság ezen a bánatos világon: az utolsó pillanatban, közvetlenül a vonat indulása előtt, egyszer csak nyitják künn az ajtót, ruhasuhogás hallatszik, egy vasuti hordár nagy sietve bedob kocsiszakaszunkba (éppen a mienkbe) két skatulyát, egy kosarat és egy női felöltőt. Kirohan — az ajtóban megjelenik egy talpig feketébe öltözött, rendkívül kövér fiatal asszony s a vonat elindul.

A tisztas öreg ur — kit, mondom, professzornak néztem, de vigyen el engem az ördög, ha tudom, hogy miért — összeráncolt szemöldökkel és nem a legjobb indulattal nézett a gyászruhás hölgy bámulatosan duzzadó alakjára, azután összébb huzódott az ülésen s helyet csinált, hogy az özvegy beléphessen. Mert ezt meg özvegynek néztem, akinek apját, akarom mondani férjét: leültette a hajókötel... Az özvegy előbb ajkaihoz emelte kékpetyes zsebkendőjét, hogy elnyomja egészséges tüdejének a kelleténél kissé erősebben hallható működését (parasztnyelven mondva, igen lihegett ő nagysága), azután sietve belépett, megtaszította térdeivel az öreg ur térdét és leült.

— Engedelmet kérek, — mentegetődzött sebes lélegzettel, s legyezni kezdte a zsebkendővel kipirult, gömbölyű arcát — de oly szűk a hely...

— Kérem, dunyogta a professzor, nem tesz semmit.

Figyeltem egy kicsit az öreg ur arcára, de az bizony fanyar és sápadt maradt. Látszott, hogy a női térdek poézise iránt minden érzékét elvesztette s az élet páratlanul egyetlen öröme iránt, amelynek neve: asszony, többé nem érdeklődik. Bár vannak alamuszi öreg urak is a világon, — tehát mindez, amit gondolok, nem elég hiteles megfigyelés.

Vonatunk fokozódó sebességgel vágatott Rákos felé.

Az özvegy szorgalmasan legyezte magát, majd szoknyája ráncának lesimításával bibe-

lődött, aztán hátradőlt az ülésen s barna, meleg szeméit egyenesen a professzor ur fanyar arcára függesztette. Biztosra vettem, hogy azonnal meg fogja szólítani. Egynémely nőben megvan az az ártatlan rosszalkodási hajlandóság, hogy épen azt szólítsa meg, akiről sejti, hogy nem szívesen áll kötélnek. A leigázásra való őz vágyódás-e ez, vagy egyszerű ingerkedési hajlam, mely a legigénytelenebb verébnyöcskével is közös: nem tudjuk. Ama nagy germán matematikus sem tudta, ki három kötetnyi vaskos Studienben fejtegette az idevágó fenséges igazságot, de a saját szakácsnéja mégis guny tárgyává tudta tenni, egynémely urfiak segítségével, az egyetem fiatalsága előtt, amely lelkéből röhögött a nagy tudós isteni vakasága fölött.

— Szintén Aszódra tetszik utazni? — kérdezte most az özvegy.

Az öreg ur intett a fejével, hogy: nem.

— Bizonyosan Gödöllőn tetszik nyaralni?

— Nem.

— Pedig szép hely.

— Szép.

— Aszód is szép! Nem ismerős uraságod Aszódon?

— Nem.

— Kár! Ha a pesti népek megismernék Aszódot — én ugyanis aszódi vagyok — odajönnének nyaralni és nem özönlenének erre a bár szép, de méregdrága Gödöllőre, ahol valósággal kopasztják a pesti népeket. Nálunk Aszódon egészen más. Aszódon egy pár csirke, rántani való, gyenge husu, nem

A kisegítő fékezőkről.

A vasutnál minden kategóriának megvan a maga baja. A kiváltságosok kategóriáját kivéve. Ennek a néhány száz embernek gyöngy az állapota. Nagy elbizakodottságukban ezek azt se tudják, miképpen feszítse nek. A nagy tömegnek azonban, mely ugyyszólván átmenet nélkül mindjárt a kiváltságosok osztálya után következik, ezernyi-ezer a felpanaszolni valója.

S panaszkodik is már évek hosszú sora óta, de nem akad, aki meghallgassa. Ugy látszik, hogy akik illetékesek lennének a vasutasok sorsán segíteni, a kiváltságosok állapota szerint mérlegelik a helyzetet.

A tömeg jajveszékelhet amint akar, csak a választottak, akik rendszerint nem egyszerűs mind a hivatottak is, legyenek sorsukkal megelégedve. A többi — egye meg a hét fene.

Mikor aztán a jajveszékelés bődületté válik és a nagy tömeg, az a hatalmas tunya test kezd éreztetni, hogy a világon van, él, mozog, akkor összéroffennek a bölcsékké kinevezett buták s lótnak-futnak eszeveszeten ide-oda, tanakodva, miképpen lehetne megzabolázni a rakoncátlanokodót. Csak ilyenkor láthatni a született ostobaságot az ő igazi nagyságában, lomha tehetetlenségében. És ilyenkor lehet látni a maga valójában ama szinigazságot is, hogy egy kicsi töltés, egy apró gát, helyén és idejében építve, csirájában képes lett volna elfojtani azt az árvizet, mely akkor, amidőn már medréből kilépett, városokat, falvakat, termékeny rónákat eláraszt és pusztit, rombol, gyilkol.

Csak amugy ötletszerűleg nyulunk bele abba a hangyabolyba, amit Magyarországon a vasutasok társadalmának nevezünk és ime kezünkbe akad a kisegítő fékezők kategóriája.

Töredéke csak az elégedetlenkedő nagy tömegnek, de oly töredéke, melynek elégedetlensége talán a legjogosultabb.

Mi is a kisegítő fékező a maga valóságában?

Vasutas, aki még nem vasutas. Ő maga ugyan hűségesen annak vallja magát és a vasut tulajdonosa is megköveteli, hogy az legyen, de míg ő maga lelkének egész melegeivel vallja ezt a hitet, a tulajdonos, az állam csak addig követeli a hűséget, míg

fizetést ad neki. Fizetni pedig csak akkor fizet, mikor szüksége van rá! S ekkor is rosszul. Azontul nem bánja, akár mit csinál a kisegítő. Lehet bakter, lehet sakter, vagy akár bábaasszony. Csak rendelkezésére álljon este, délben, reggel, éjjél előtt, éjjél után. Ekkor azonban fizet busásan: harminc órai szolgálatért hetven krajcárt és minden féken töltött kilométer után 0.9 krt. Mivel pedig kisegítő fékező sok van, mert sok kell, megkeres egy-egy ilyen szerencsétlen havonta napibérekben és kilométerpénzekben legalább is tizenkét pengőt. Ebből pedig csak meglehet élni! Ezt még az a hatalmas miniszter is helyben fogja hagyni, akinek naponta szivarra is több kell!

De félre a keserű tréfával!

A kisegítő fékező valóban a legszomorubb karikaturája a vasutasnak.

Hogy kicsodák voltaképpen a kisegítő fékezők, az rögtön nyilvánvalóvá válik, ha négy pontba foglalt összkívánságaikat ismertetjük.

1. Hetven krajcár helyett egy forint napi-bért kérnek, ami kijárjon minden napra.

2. Két évi szolgálat után évi fizetéssel neveztesse ki.

3. Részesüljenek szolgálati ruha élvezetében s végül

4. Kilométerpénz járjon a vonaton megtett egész utért.

E pontozatoknak nagy a tanulsága.

Megtudjuk felőlük mindenek előtt, hogy a kisegítő fékező csak akkor kap fizetést, ha tényleg uton van. Hogy pedig mikor van uton, az a forgalom mérvéhez képest nagyon változó. Néha 4—5, néha 15 napot tölt havonta szolgálatban. De ne úgy tessék ám érteni, hogy ezek a napok rövid — 24 órák — napok, hanem úgy, hogy néha 28—30 óráig is eltartanak, mert a vasuti bölcsesség kisütötte, hogy a 24 órát meghaladó, de hat órán túl nem terjedő időt nem kell időnek tekinteni és természetesen meg se kell fizetni. No de ez még hagyján lenne. Egy bizonyos időn át végzett munkáért mégis fizetés jár. Ha kevés is, de megszokták a kisegítő fékezők, mint szer-kér elé fogott ló az ostort. Ámde a vasut ezen felül még egyéb teljesítményt is követel tőlük s ezt egyáltalán nem díjazza. Megköveteli nevezetesen, hogy otthon tartózkodásuk ideje alatt kétszer, a napnak bizo-

nyos meghatározott órájában (akár lesznek vezényelve, akár nem, vezényléshez jelentkezzenek s rendszeresen jelen legyenek az iskoláztatásnál is. S jaj annak, aki a kötelezettségnek meg nem felel. S százszor jaj annak is, aki időmulasztás miatt e szolgálatmányaért kárpótlásról merészel beszélni.

A követelés második pontjából azt látjuk, hogy nem igen sietnek a kisegítő fékezők kinevezésével. E részben a helyzet rövid néhány esztendő alatt igazán rohamosan rosszabbodott. Még ezelőtt 8—10 esztendővel 2—3 esztendei szolgálat után kinevezést nyertek. De ez az idő esztendőről-esztendőre növekedett s ma már van olyan kisegítő fékező, aki 8—9 év óta várja a kinevezést. S van köztük sok olyan, aki a vonatvezetői és altiszti vizsgát is réges-rég letette. Három-négy esztendőt még csak szívesen elnyomorgó a szegény ember a majdani biztos kenyér reményében, de a nyomorúságot évtizedre kinyújtani igazán embertelenség.

Ruhát nem kapnak. A csekély fizetésből még az utazásközben használt ruházatot is saját költségükön kötelesek beszerezni, már pedig, hogy mint eszi-marja a ruházatot a fékülésen teljesített szolgálat, csak az tudja, aki megpróbálta.

Kilométerpénz élvezetében csak a féken teljesített tényleges szolgálat alapján részesülnek, ha a kalauzkocsiban, vagy regieben egyébként utaznak, azért nem jár semmi. Megtörténik például, hogy a fékező Ferencvároshoz elindulva Szaárig nem tesz szolgálatot, mert a terhelési és emelkedési viszonyok olyanok, hogy nincs rá szükség. Szaártól Bánhidáig azután, 18 km. utvonalon át fékre ül és megkeres 13×0.9 krajcárt, vagyis 23 fillért.

Sajátságos helyzetben vannak a kisegítő fékezők a nyugbérpénztárral szemben. Nyugbérjárulékaikat akként számítják, mintha az a bizonyos 70 kr. minden napra kijárna nekik. Természetesen nagy jogtalanság nem létező illetmény után járulékot szedni, de a kisegítő fékezők a jövő reményében ezt is túrik.

Ez az állapot egyszersmind sok furcsaság előidézője. Tudunk például telepállomást, mely sajátságos forgalmi viszonyainál fogva nyáron át kénytelen majd valamennyi kisegítő fékezőt szélnek eregetni. S mennek — ki erre, ki arra. Egyik elmegy az Amerikába

drágább hatvan krajcárnál; négy friss tojás egy hatos, egy kiló marhahús az elejéből ötvenhat krajcár. Lakás is van elég; egy szoba konyhával, kerttel hónapjára mindössze tizenkét—tizennégy forintba kerül. Próbálja meg egyszer kegyed és jöjjön Aszódra, tudom, hogy többet nem kívánczik másfelé.

Az öreg ur bólintott, hogy köszöni a szíves invitációt, majd megpróbálja.

E közben belépett a kalauz s a jegyeket kérte. Az özvegy is átnyújtotta a magáét. A kalauz megnézte, azután így szólt:

— Ez a jegy személyvonatra szól.

— Az istenért, ijedezett látszólag nagy megdöbbenéssel az özvegy, — talán nem érvényes a jegyem?

— Érvényesnek, érvényes, de mivel ez gyorsvonat, rá kell fizetni a jegyre.

— Miért kérem?

— Azért, mert ez a jegy — magyarázta mosolyogva a kalauz — személyvonatra szól és nem gyorsvonatra. Valami negyven krajcárt kell ráfizetni.

— Pedig kérem, én mondtam a pénztáros kisasszonynak, hogy adjon Aszódig egy jegyet a gyorsvonatra. Tessék elhinni, hogy kétszer is mondtam — magyarázta neki-pirulva az özvegy — nem tehetek róla, hogy személyvonatra adott, holott én — mondom — kétszer is mondtam, hogy gyorsvonatra adjon jegyet Aszódig, mert Aszódra utazom... a gyorsvonattal, igen... neki

tehát tudnia kellett volna, hogy milyen jegyet adjon a gyorsvonatra...

— Csekélység, kérem, — mosolygott a kalauz, s kicsit félrehuzta szája szélét a bajusza alatt — némelykor előfordul az efféle... Azonnal eligazítjuk; méltóztatásuk csak nyugodtan lenni.

Udvariasan szalutált és a jeggyel eltávozott.

Az özvegy — látszólag — a legragyobb zavarral tekintett utána. Kilépett a folyosóra, majd ismét bejött, visszatelepítette hatalmas tagját az ülésre s panaszos hangon így szólt:

— Ez a kalauz tán el sem hiszi, hogy a pénztáros kisasszony tévedett. Tán azt hiszi, hogy én akarok olcsóbban utazni Aszódra. Bizonyosan azért mondta, hogy némelykor előfordul... hogy a vasutat némely személyek meg akarják károsítani... Hát ez fordul elő. De ez az én esetemben nem fordul elő! Tessék elhinni, eszem ágában sem volt, hogy azt a rongyos negyven krajcárt megspóroljam. Mi az a negyven krajcár? Nem igaz? Nem vagyok épen gazdag, de annyim csak van, hogy negyven krajcárral többet is fizethetek Aszódig. Aztán most tessék, itt van! Személyvonati jegyet adott az az ostoba pénztáros-kisasszony, a kalauz pedig azt gondolja, hogy csalni akartam... Nem igaz?

— Legyen nyugodt asszonyom — dörmögte kényszeredett hangon az öreg ur.

— Könnyű kegyednek! sóhajtott még

panaszosabban az özvegy s közelebb hajolt az öreg urhoz, hogy jól megértesse vele a dolgot, — de kérem, én — mondom — bár nem vagyok gazdag, de tisztességes nő vagyok! Igenis, kérem, tiszt-tes-sé-ges!

A sápadt professzor intett, hogy elhiszi.

— Engem egész Aszód ismer — folytatta (látszólag) oly izgatott felháborodással az özvegy, mintha lényének legbensőbb erkölcsi tisztaságát kellett volna valamely arcátlan támadás ellen megvédelmeznie, — igenis kérem, egész Aszód! Tessék megkérdezni, hogy ki vagyok, s föl lehet-e rólam tételezni, hogy olcsóbban akarok utazni Aszódra, mint más. Ez a goromba kalauz pedig — mondom — bizonyosan azt hiszi! Azért vigyorgott, mikor azt mondta, hogy «előfordul»... No hát velem nem fordul elő, mert én tisztességes nő vagyok! Boldogult drága jó férjem harminc esztendeig szolgált az államot és mindenki tisztelte, gyermekeim mind példás magaviseletűek, apámék is élnek... tetszik tudni nagy familia vagyunk ott Aszódon, lehetőleg valami negyvenen, ha mind összejövnék, — hát hogy lehet gondolni, hogy ép észszel blamirozni fogok negyven krajcárért egy ilyen nagy családot? Szép história lenne, mondhatom! Nem igaz?

Az öreg ur hűségesen bólintgatott. Persze, hogy igaz.

— Hanem az a baj kérem — folytatta látszólag még ingerültebben az özvegy, s meleg, barna szemei gyanakodva fürkészték az öreg ur vonásait — az a baj, hogy a

járó hajókkal pincérnek, a másik odahaza cipészkedik, a harmadik itt vagy amott keres foglalkozást. Időnkint azonban s ez épp a furcsaság, mégis csak behívják őket egy-egy rövid szolgálati tourra azért, hogy a nyugbérjárulékot legyen miből levonni.

Hát ilyen a helyzetük a kisegítő fékezőknek. Azt hisszük, ez a kérdés is tökéletesen megérett már arra, hogy valaki velük behatóan foglalkozzék.

Nagyon jó lesz azt a kicsi gátat megépíteni, mielőtt a patakocská áradattá válik!

SZEMLE.

BELFÖLD.

A tizenhármasok rehabilitálása. Alig egy hete, hogy a Curia a 13-as bizottság tagjait jogérvényesen felmentette az ellenük emelt vád ellen és a kereskedelmi miniszter elismerést érdemlő gyorsasággal intézkedett, hogy az ellenük emelt fegyelmi eljárás megszüntetessék, mindnyájan hivatalukba visszahelyeztessenek és fizetésüknek a fölfüggesztés alatt visszatartott része nekik visszaadásának. A rehabilitáció a következő kartársakat éri: *Seide* Arthur főellenőr, *Joannovics* Miklós és *Sarlay* János ellenőrök, *Breuer* Ferenc, *Faludy* József, *Kósa* Lajos, *Lorbeer* József és *Turtsányi* Pál hivatalnokok, *Komlós* Manó mérnök, *Kacsóh* Gyula mozdonyvezető, *Kardos* Antal és *Vereb* Mihály kocsi-rendezők.

Ezzel lezárult a nagy küzdelem utolsó fölvonása. Örömmel tölthet el mindnyájunkat az a tudat, hogy 14 hónap óta szenvedő kartársainknak nemcsak a kenyér, de a becsület is visszaadatott. A *Tisza-Hieronymi*-féle erőszak fölötti sujtó tétel ezzel teljesen meg van pecsételve. A legmagasabb bíróság és most maga a kereskedelmi miniszter is kimondták igazmondásukat, amely kemény

ítélet a múlt év áprilisában elkövetett erőszakos és jogtipró igazságtalanság fölött.

Elismerést érdemel *Vörös* László kereskedelmi miniszter is, hogy nem hosszabbította meg a 14 hónapi kálváriát, hanem gyorsan intézkedett. De egy ép oly határozott, mint sürgős kérdésünk volna az új kereskedelmi miniszterhez. Mi lesz azokkal a munkástársainkkal, akiket rendszabályoztak, mert az igazság és a tisztesség védelmére keltek, vagy mert polgári jogukat érvényesítették. Mi lesz a Máv. nyomda elbocsájtott munkásaival, akiknek menniök kellett, mert Ocskayról az igazat mondták meg? Mi lesz *Farkas* Izorral, akit rendszabályoztak azért, mert nyilvánosan merete megvédeni a vasuti munkások igazait? Mi lesz a derék, becsületes *Hugyeczel*, akit elbocsájtottak, mert munkástársainak okos és józan barátja volt? Mi lesz a meggyőződésük miatt elbocsájtott *zolyomi* és *szolnoki* munkásokkal? Az ő rajtuk elkövetett igazságtalanság semmivel sem kisebb, mint a többi igazságtalansága a régi rendszernek.

Nem tartaná *Vörös* László kereskedelemügyi miniszter ur helyénvalónak ezt az igazságtalanságot is orvosolni?

A megfejelt Máv. igazgatóság. Régóta és elég gyakran hangoztatott igazság, hogy a Máv. sok bajának orvoslása egyedül gyökeres rendszerváltoztatással érhető el. Erre azonban úgy látszik, nem igen gondolnak. Még az annyira szükséges fölfrissítést a Máv. vezetőségének sem hajtják végre és miután az eddigi viszonyok tarthatatlanok, azt hiszik, hogy néhány jelentéktelen személycserével elintézik az ügyet. A múlt számunkban ismertetett személyváltásokon kívül ujabban arról jön hír, hogy a Máv. általános igazgatási osztályának főnökét, dr. *Stettina* József miniszteri tanácsost, a kereskedelmi miniszteriumba rendelte be a kereskedelmi miniszter és itt a vasuti közigazgatási és vasuti szakosztály vezetésével bizta meg. Utódjává a Máv.-nál *Marx*

Jánost, az új elnökhelyettest, a forgalmi főosztály eddigi vezetőjét nevezték ki, akinek az így megüresedett helyét *Kotányi* Zsigmond eddigi helyettes-igazgató foglalja el. Szóval, egyre csak fejelik az ütött-kopott, keresztül kasul lyukas csizmát, ahelyett, hogy vadonatúj szereznének be. Amivel egyébként semmivel sem akarjuk csorbitani azt az általános örömet, amelyet az egész Máv. személyzet *Stettina* József távozásán érez. *Stettina*, ez a szárazlelkű, kegyetlen ember középkori barbár gondolatmenetével teljesen kiérdemelte az államvasuti alkalmazottak őszinte gyűlöletét és a megszabadulás sóhaját fakasztja mindnyájuk kebléből az a hír, hogy *Stettina* megy. Szerencsés utat kívánunk neki! Remélhetőleg a fiók-*Stettinák* is követni fogják.

A betegsegélyző-pénztár áldásai. Érdekes dolgot olvastunk egy kolozsvári napilapban. *Székely-Kocsárd* és *Aranyos-Gyéres* alatt levő 108. számú pályáőr felesége 3 napig vajudott a gyermekszüléssel. A férj háromszor ment le a három órajárásnyira fekvő Tordára és mindannyiszor kérte dr. *Pálffy* Gyula pályáorvost, hogy jöjjön el beteg feleségéhez. Az orvos mindig megígérte, hogy azonnal jön.

A szerencsétlen asszony már-már halálán volt és a férj, kinek szerető hitvesén kívül 3 apró gyermeke van, majdnem megőrült. Kétségbeesésében olyan harangjelt adott, amelyet baleset alkalmával szoktak adni. T. i. mozdony jöjjön munkásokkal, orvosokkal. A két állomás *Székely-Kocsárd* és *Aranyos-Gyéres*, ki a segélyharangjelt hallotta, rögtön mozgósította a rendelkezésére álló összes munkaerőt, körülbelül 40 munkást felszerelve szerszámmal, mentőszekrényekkel, hordágygyal, három orvossal és segélymozdonyokkal kimentek a vonalra. A véletlenül *Székely-Kocsárdon* levő *Jármay* főfelügyelő kolozsvári üzletvezető szintén a segélymenettel tartott.

A segélyvonatot a pályáőr leintette és zokogva adta elő, hogy felesége a halállal vívódik s miután már háromszor hívta az orvost és nem jött, kétségbeesésében leadta a fenti jelt. Az orvosok nyomban munkához láttak és az ujszülött egészségesen a világra

vasut mindenféle népeket alkalmaz! Az a pénztáros kisasszony sem oda való, akitől jegyet kértem Aszódig a gyorsvonatra. Mert vagy nem tudta, vagy félreértette. De neki tudnia kellett volna, hogy a gyorsvonati jegyen piros stráfli van, a személyvonatén nincs — s hát nem olyan jegyet adott, amelyen nincs piros stráfli, bár — mondom — én kétszer is... kétszer, tetszik érteni, hogy mi az... kétszer is mondtam neki, hogy: kérek egy jegyet Aszódig a gyorsvonatra, a második osztályba. Mégis személyvonatit adott... a liba... Engedelmet kérek, de ez nem eljárás! Az ilyen ostoba perszóna a legborzasztóbb zavarba hozza az embert. Fel is fogom jelenteni az igazgatóságnál. Azt hiszem, el fogják onnan tenni. Nem gondolja kegyed, hogy elteszik?

— Meglehet asszonyom, — nyöszörögte a szegény öreg bácsi.

A kalauz e percben visszajött s átnyújtotta a negyven krajcár felülfizetésről szóló nyugtát. Az özvegy kifizette a negyven krajcárt s hirtelen a még mindig mosolygó vasutasra támadt:

— Nem értem kérem, hogy mit vigyorog? kérdezte fenyegetve.

A kalauzt megzavarta a gyors támadás.

— Már mint én?

— Maga!

— Azt hiszem, hogy ezzel nem sértem meg a nagyságát?

— Tudja meg, hogy már az imént megsértett, amikor azt mondta, hogy az efféle némelykor előfordul? miféle efféle? Ami — előfordul?

A kalauz vállat vont és megint csak mosolygott.

— Semmi nagysága, semmi... Tessék nyugodtan lenni.

— Mit értett maga az alatt, hogy — előfordul?

— Hja, kérem...

— Miért hja, kérem? Maga teljesítse kötelességét és ne sértessen! — kiáltotta éles hangon az özvegy s kerek telt arca szinte lángolt.

— Ne tessék haragudni, — felelte ritka flegmával a kalauz, miközben kilépett a folyosóra s a bekasszált negyven krajcárt hamiskás mosolylyal zsebébe csuszította — nem akartam megsérteni, csak azt mondtam, hogy efféle némelykor előfordul. Ebben egy szikra sértés sincs. Egyébiránt ha nem tessék, tessék panaszra menni.

— El is megyek! Maga azt meri hinni, hogy én csálni akartam!

— Dehogyan hiszem, — válaszolta békítő hangon a kalauz.

— Hisz most is mosolyog!

— No már azt nem tilthatja el nekem a nagysága! — felelte hangos nevetéssel a kalauz és elmenekült.

— Szemtelen ember! — méltatlankodott kipirult arccal s látszólag egészen felbőszülve az özvegy, miközben visszatelepő tagjai alatt szinte megrecsegett az erős bőrtülés, — fel fogom jelenteni az igazgatóságnál. Kegyed hallotta, hogy mivel merészelt vádolni?

Az öreg ur ijedten kapta föl a fejét.

— Én, asszonyom?

— Igen, igen, kegyed, — hisz itt volt és

mindent hallott! Kegyedre fogok hivatkozni, hogy hallotta, midőn ez a szemtelen ember csalással vádolt.

— Bocsánat, ezt nem hallottam, — tiltakozott most már mogorván az öreg ur s felállt, hogy elhagyja a kocsiszakaszt.

— Hová megy?

— De kérem...

— Ej kérem, üljön le és hallgassa meg, amit mondani akarok! szölt rá ingerülten az özvegy s megfogta a karját, hogy visszatartsa. A sápadt professzort ez annyira frapírozta, hogy csakugyan visszaült a helyére s a legnagyobb zavarral hebegte:

— Kérem, parancsoljon velem...

Tisztában voltam vele, hogy a kalauznak van igaza. Ez a szívós mosakodás, az önvédelemnek e makacs erőszakolása érdekes és tanulságos látványosság volt. A női lélek legmélyét kavarta föl a büntudat s egy tucat férfi energiájánál hevesebb akció kifejtésére ösztönözte a végből, hogy tisztára mossa magát. Negyven krajcár miatt...

— Bocsásson meg uram, hogy így rátámadok — folytatta indulatosan az özvegy s kigyulladt arcán e pillanatban mintha a szegény is megjelent volna — de ön mindent hallott... Előbb azonban még egyszer el kell magyaráznom kegyednek, hogy midőn Budapesten jegyet váltottam ide Aszódra, ahol lakom, a pénztáros-kisasszonynak kétszer is megmondtam, hogy ad on egy jegyet Aszódig a gyorsvonatra a második osztályba...

jött és az asszonyt is megmentették az életnek. Jármay üzletvezető megígérte, hogy utána fog nézni a dolognak, meg fog róla győződni, hogy miért nem jött az orvos és a körülményekhez képest fogja az esetet elbírálni.

Ilyen a mi betegsegélyző pénztárunk. És akik arra törekcsenek, hogy becsületes és kielégítő legyen betegpénztárunk működése, azokat a kibérelt lelkiismeretűek lehurrogják és üdvös munkájukban megakadályozzák.

Az ilyen esetek azonban, mint a székely-kocsárdi; hozzá fognak járulni ahhoz, hogy a betegsegélyző pénztár közgyűlésén megtörjék a stéberek és talpnyalók rémuralmát és az egészséges reform útján egyengessék.

A vas és fémmunkások sztrájkja már ötödik hete folyik és habár több jele mutatkozik annak, hogy ebben a graudiózus küzdelemben már közel van a döntés, lapunk zártáig bizonyosat nem tudunk arról, hogy hogyan és mikor ér véget munkástevéreink harca.

Szinte hősrégébe illő az az a kitartás és erő, amelylyel ez a 25,000 munkás és munkásnő az igazai mellett küzd. Rágalmak és hazugságok özönével elárasztva a gyárosok részéről, akik így akarnák megbontani a sztrájkolók szilárd sorait; a rendőrség és főként a főváros határain kívül a csendőrség brutalitásának kitéve; nélkülözések közepette, mert hiszen a mi viszonyaink mellett alig lehet szó róla, hogy 25,000 embért kielégítő anyagi támogatásban lehessen heteken át részesíteni: a hidegvérrel, józanul, de acél-erős összetartással foly immár öt hét óta ez a nagy harc.

Csattanós választ adtak a sztrájkolók a gyárosoknak a fölbérelt lapok által terjesztett ama hazugságára, hogy erősen megcsappant a sztrájkolók száma és nagyobb részük sztrájkötörővé lett. Szombaton délután tüntető körmenetet rendeztek a főváros utcáin.

A gyülekezés délután 2 órakor volt a Múzeum mögött, de a sztrájkolók tömege, amelyet a rendezők azonnal négyes sorokba állítottak, elfoglalta az egész Reviczky-utcát is a József-térig. A rendet a munkások által kirendelt vörös szalagos rendezők tartották fenn. A menetben résztvevő a 28,000 sztrájkoló majdnem teljes számban. Ezenkívül a sztrájkolók családtagjai közül is sokan, úgy hogy a résztvevők számát legalább is 35 ezerre lehet becsülni.

Pontban 3 órakor indult a menet. Elöl ötven kerékpáros ment, utánuk a sztrájkbizottság tagjai, majd 2000 munkásnő, akik a vasgyárakban dolgoztak, ezután az Oetlgyár munkásai, akiknek sztrájkja adott okot az általános vasmunkás-sztrájk kitörésére s végül a saját táblaik alatt a többi gyárak munkásai.

A menet az Esterházy-utcán, Kerepesi-uton, Erzsébet-köruton, Andrássy-uton és Stefánia-uton végighaladt a Vázsonyi-kerti sztrájkutányára. Indulás előtt a sztrájkvezetőség kiadta a jelszót, hogy mindegy idegent távol kell tartani s vigyázni kell, hogy felbérelt elemek zavart ne csinálhassanak. Kimondta a sztrájkvezetőség az is, hogy az egész uton még csak egy hangos szónak se szabad elhangzani, mert ezzel a néma csendes tüntetéssel legjobban tüntetnek a nyomorúság ellen, s a munkásság óriási tömegével akarja meghazudtolni a gyárosok által terjesztett hirt, hogy a sztrájk már nagyrészt elbukott s a gyárak leg többjében dolgoznak. Ugy folyt le minden, ahogy a sztrájkvezetőség elrendelte s a csendben elvonuló fegyelmezett tömeg annál nagyobb feltűnést keltett a főváros utcáin.

A Vázsonyi-kertben Teszársz Károly szólott röviden. Azt mondta, hogy bár egy hónap óta küzdenek már, összetartásuk szilárd s addig nem mennek a gyárakba, míg emelt fővel, győzelmesen nem mehetnek vissza. Beszédét zajos helyesléssel fogadták, azután csendben szétoszlottak.

Szeretettel és bámulattal látjuk munkás-

testvéreinknek csodálatraméltó küzdelmét, amely megérdemli, hogy teljes győzelem legyen a jutalma.

A Városi villamos alkalmazottainak mozgalma. A budapesti két városi vasut, a Közuti és Városi villamos vasut óriási nyereséget juttat részvényeseinek, de alkalmazottait, a műszaki és forgalmi személyzetet egyaránt, a legszemérmetlenebbül zsákmányolja ki és pöffeszkedő ridegséggel utasítja vissza az alkalmazottak minden kísérletét, hogy helyzetükön javítsanak.

Ismertettük legutóbb a Közuti műszaki személyzetének mozgalma. Most arról számolhatunk be, hogy a Városi villamos forgalmi személyzete indított mozgalmat helyzejének javítására és egy héttel ezelőtti memorandumot nyújtott be az igazgatósághoz, pontozatokba foglalt követelésekkel. Az igazgatóság ezideig még válasza sem méltatta az alkalmazottakat, ami természetesen még jobban fokozta az elégtelenséget, ugyannyira, hogy a műszaki személyzet is csatlakozott a bérmozgalomhoz.

A memorandumban foglalt követelések a következők:

A jelen szolgálati beosztás reánk nézve, akik reggeli fél 5 órától éjjeli fél 1 óráig vagyunk kénytelenek ébren s talpon állani, rendkívüli terhes. A betegpénztár sem elégíti ki igényeinket, sőt a nyugdíjintézet sem nyújt kellő anyagi támaszt szolgálatunk képtelensége esetén. Jelenleg ily drágaság idejében a nyugdíjra való levonás igen nagy nélkülözést okoz családi életünkben.

Kérelmünk a következő:

1. Az ellenőrök és kocsirendezőknek 4 órai szolgálat, 4 órai pihenő és minden 7-ik napon teljes szabadnap adassék, mint az az Eskü-téri végállomáson már be van rendezve.

2. Kocsivezetők és kalauzoknak napi 10 órai szolgálat s minden 7-ik napon szabadnap, avagy a jelenlegi beosztás mellett 3 nap szolgálat és a 4-ik napon teljes szabadnap adassék.

3. Évenként 8 napi szabadságot kérünk.

Tekintettel arra, hogy iskolába járó s tanoncgymekünk vannak, családunk részére kérünk kedvezményes jegyet, illetőleg mindazoknak, akik azt kérik s az érte járó díjat hajlandók a nyugdíjra befizetni.

5. Kérjük a betegpénztárt családtagjainkra is kiterjeszteni, mert a jelen állapotban céljának nem felel meg.

6. A jelenlegi betegpénztári orvosok eltávolítandók, tekintettel arra, hogy felületesen gyógykezelnek és lelkiismeretlen kezelésükért díjat fizetni hajlandók nem vagyunk.

7. A hátramaradt özvegyek és árvák elhalt férjeik, illetve atyjuk után 400 korona segélyben részesítendők. Özvegyek és árvák segélyezéséhez havonként 20 fillért fizetésünkből levonni kérünk a rendes tagsági díjon felül.

Fizetésrendezés. 8. a) Az első osztályu ellenőr évi 1600 korona törzsfizetést és 400 korona lakbért évenként;

a II. osztályu ellenőrök és kocsirendezőknek 1400 korona évi törzsfizetés, évi 400 korona lakbérrel részesítendők.

b) Kocsivezetők és kalauzok egyenlő fizetésben részesítendők és pedig:

I. oszt. évi 1200 korona törzsfizetés és 300 korona lakbér évenként.

II. oszt. évi 1080 kor. törzsfizetés és 240 korona lakbér évenként.

III. oszt. évi 960 kor. törzsfizetés és 240 korona lakbér évenként.

Ujanc-kocsivezető és kalauz fizetése az első évben havi 72 korona legyen, lakbér nélkül. Azon kocsivezetők, akik kárt nem okoznak, havi 6 korona pótlékban részesítendők, tekintet nélkül arra, hogy mely osztályhoz tartoznak.

9. A jelen érvényben levő nyugdíjszabály módosítását kérjük olyképen, hogy csak a törzsfizetés után legyen a százalék levonva, amely 4 százalék helyett akár 6 is lehet és 10 évi szolgálat után ne 25 százalékot, hanem 40 százalékot, avagy a legrosszabb esetben 35 százalék legyen és kérjük a százalékot oly módon emelni, hogy 30 évi szolgálat után teljes fizetéssel mehecsünk nyugdíjba, mint az államszolgálatban is érvényben van.

10. Mindazon nyugdíjjogosultak, akik a nyugdíjat élvezni nem óhajtják, végkielégítés fejében 1 évi teljes fizetésben részesíttessenek egyszer és mindenkorra.

11. A nyugdíjba felvettek felvételi okmányában egyszersmind az is legyen kitüntetve, hogy végleges alkalmazottak szabadság és betegség esetén teljes fizetésben részesülhessenek.

12. Végre fegyelmi bíróságot kérünk saját kebelünkben alkotni.

Ha a Városi vasut alkalmazottai erősen összetartanak és céltudatosan szervezkednek, akkor nagykönnyen megtalálják a módját annak, hogy a siket-néma kizsákmányolóikat megszólalásra és teljesen jogos követeléseik teljesítésére bírják.

KÜLFÖLD.

Olaszország. Az olasz kartársak nagyobb szervezete, az «Il Riscatto» június 13—18-ig tartotta kongresszusát Milanóban. Arról van szó, hogy a két nagy vasutas szervezetet, Riscatto-t és Federazione-t egyesítik, aminek céljából annak idején új kongresszust fognak egybehívni.

Egy erélyes határozati javaslatban kimondták, hogy mindama vasutasokat, kik a sztrájkban nem vettek részt, kizárják szervezeteikből. Kivételt tesznek azokkal, akiket nem a szolidaritás hiánya, hanem külső körülmények tettek sztrájkötörökké.

Az utolsó olasz vasut sztrájkjal foglalkozik igen érdekes cikkben Oda Olberg a stuttgarti «Neue Zeit»-ban, a német testvérpárt tudományos folyóiratában. Ez a sztrájk tudvalevőleg nem végződött teljes sikerrel és sokan épen azért utólag kárhoztatják ezt a sztrájkot. Olberg cikkében elítél minden olyan okoskodást, amely a sztrájkot általában abból a szempontból ítéli meg, vajjon győzelemmel végződött-e vagy sem. Szerinte csak egy szempont van, amely irányadó lehet és ez az, hogy szükséges volt-e.

Az olasz vasuti alkalmazottak mozgalma egész történetét ismerteti és arra a következtetésre jut, hogy a sztrájk kikerülhetetlen volt.

Midőn 1885-ben az állami vasutak három nagy részvénytársaság kezébe jutott, kikötötték, hogy a személyzet részére fizetési, előléptetési és szolgálati szabályzatot fognak kidolgozni és a kormány elé terjeszteni. E helyett azonban folytonosan rosszabbították az alkalmazottak helyzetét. Legutóbb kisebbitették a fizetésjavítást, meghosszabbították az előléptetés és fizetésosztályok elérésének idejét. Csökkentették az alkalmazottak pótlékait is, amiből pörösködés támadt. Nem egy ízben az alkalmazottak meg is nyerték, de a Rómában levő legfőbb törvényszék kimondta, hogy e törvényszékek nem kompetensek az alkalmazottak és a vasuti vállalatok közt. Az alkalmazottaknak kell viselniök ez ítélet után a nagy költségeket.

A vasuti alkalmazottak a fenyegetéshez nyultak. 1901-ben átadták követeléseiket a társaságoknak azzal a fenyegetődéssel, hogy ha nem teljesítik, sztrájkba lépnek.

Egyszerre csak megjelent a félelmetes sztrájk, aminek annyi eredménye volt, hogy a kormány körülbelül 10 és fél milliót utalványozott állami pénzből a magánvállalatok alkalmazottainak. Végre megkapták még 1885-ben megígért szabályzatot és megígérték, hogy a többi követelésükben 1905-ben fognak tárgyalni.

Nem engedtek azóta. Megtoldották memorandumukat azzal, hogy a szolgálatban szerencsétlenül járt alkalmazottak kártérítését és a tulajdonosoknak 10 centivel fizetését és a pótlékok megállapítását követelték.

1904-ben távortartották magukat a vasutasok az olasz munkásság általános sztrájkjától, hogy erejüket megőrizték saját nagy mozgalmukra.

Giolitti minden elfogadható ok nélkül egyszerre a sztrájkoló vasutasok ellen tör-

vényjavaslatot nyújtott be. Ez egyenes provokáció volt, amire a vasutasok obstrukcióval feleltek.

Németország. Még március végén törvényjavaslatot fogadott el a porosz képviselőház, melynek értelmében 15 millió márkát (18 millió koronát) fordít a kormány az állami üzemekben alkalmazott munkások és szerényebb díjazású államhivatalnokok lakásvizonyainak javítására. Ezt az összeget most használják föl rendeltetési céljára olcsó munkás lakóházak építésével és a porosz államvasutak anyagi hozzájárulása révén a vasuti alkalmazottak részére is olcsó és egészséges lakásokról gondoskodnak. A magyar állam és a Máv. ilyen csekélységekkel nem igen foglalkozik.

Vasuti sztrájk Lengyelországban. Varsóból táviratozzák e hó 25-iki kelettel, hogy a varsó-berlini, varsó-bécsi és a Visztula melletti vonalakon a szolgálatot beszüntették.

A reklámorvosok.

Egy igen bölcs férfiú egyszer így nyilatkozott előttem, hogy «mindennek van határa, csak az emberek együgyűségének és tudatlanságának nincs». Megvallom őszintén, magam is kezdek ezen állításnak igaz voltában hinni, ha a polgári lapoknak hátulsó oldalain meglátom a hirdető orvosoknak kövér betűkkel nyomtatott hazugságait és eszembe jut, hogy ezek az orvosok népbolondító hirdetéseik révén nemcsak hogy jólétben élnek, hanem pezsgőznek és gummikerekű kocsin járnak.

A nyomtatott betűnek óriási hatása van. Ezernyi-ezer ember, ha nyomtatásban látja, igaznak veszi még a legszemszedettebb valótlanosságot is. Nem tudják ezek a boldogtalanok, hogy a hirdetésért nem felelős a szerkesztő, sőt igen sok hirdetés lát napvilágot, amelyen éppen a szerkesztőség tagjai vannak legjobban felháborodva és megbotránkozva. A hirdetésből eredő haszon a nagytőkés vállalkozóé és bánja is ez, ha a hirdetés révén akárhány embernek egészsége szenved is maradandó, vagy legalább is évekre kiható károsodást.

A «Zeit» nevű bécsi lap, mikor először megjelent, kinyilatkoztatta, hogy a reklámorvosoknak a nép széles rétegeinek egészségét veszélyeztető és valóban undorító hirdetéseit semmi szín alatt sem fogja közölni. Nálunk, úgy látom, egyedül a «Népszava» veti meg az eféle hirdetésből eredő hasznot. A többi lap telve van a Mitzgernek, Fabinyieknek, Kajdácnyaknak — és mit tudom én, még hogy hívják őket, — undok és ocsmány hazudozásával. Melyik okos és józanul gondolkodni tudó ember hiheti azt el, hogy amit nem tudnak az ország méltán nagynevű tudósai, azt tudja egy Mitzger, vagy egy Kajdácny?

És ki lesz olyan bárgyu, hogy elhigye, amit például Kajdácny hirdet, hogy: «Levél utján is biztos siker?»

Olyan orvos, aki levél utján, tehát ab avertis, azaz magyarul: láthatatlanban való gyógyításra vállalkozik, megvetendőbb a leghitványabb kuruzslónál és azt ajánlom vasutas elvtársaimnak, ha valamelyik közülük felült ezen népámitóknak, ne csak a kidobott pénzüket követeljék vissza, hanem egyuttal jelentsék is föl őket az illetékes hatóságnál. Had szakadjon már egyszer vége ezen rablólovagok garázdálkodásainak.

Azt olvasom az egyik hirdetésben, hogy «rövid idő alatt gyógyít... syphilit». A szifilisz gyógyításához az orvostudomány mai állása mellett legalább 2—3 évre van szükség, aki tehát azt állítja, hogy rövid idő alatt meg tudja gyógyítani, az tulajdonképpen arra spekulál, hogy mások tájékozatlanságából, tudatlanságából és jóhiszeműségéből a maga számára jogtalan anyagi előnyt biztosítson. Van ennek a büntetőtörvénykönyvben neve is. Csak az a kár, hogy a megfelelő

paragrafust nem alkalmazzák ezekre az emberekre. Ez talán kijózanítaná őket és megtanítaná arra, hogy mi az orvosi tisztesség.

Mert az semmiféle hatással sincs rájuk, hogy tisztességes orvosok társasága megvetéssel fordul el tőlük, hogy nem fogadják be az orvosi körökbe, kaszinókba és egyesületekbe. Mindaddig az orvosok is fognak velük szemben boldogulni, míg az orvosi rendnek nem lesz ugynevezett «törvényes szervezete».

Nem tagadom, hogy mikor egy ilyen hirdető orvossal kezelt fognom, nemcsak vízzel és szappannal, hanem még külön szublimáltal is lemostam a kezemet, nehogy arra az illetőről valami «erkölcsi» fertőző anyag ragadjon.

Mivel orvostársadalmi kérdésekkel immáron másfél évtized óta foglalkozom, Amerikában való tartózkodásomnak idejét arra is felhasználtam, hogy e tekintetben helyes tájékozódást szerezzek magamnak az ottani viszonyokról. Mondhatom, hogy Amerikában, a reklámnak és humbugnak a hazájában meglincselnék azt az orvost, aki olyan szemérmellen hirdetést merne közzétenni, mint amilyent Mitzger ur nap-nap után produkál. Pedig sehol a világon nem vallják és hirdetik annyira, mint ott, hogy «a pénznek nincs szaga».

Mesélnék arról is, még pedig szavahihető emberek, hogy egy ilyen hirdető orvos a vidékről hozzá érkező leveleket elintézés céljából átadja a szomszédban lakó gyógyszerésznek, aki azokat az egész gyógyszerár nagy röhögése közben szokta felolvasni. Ha ez megfelel az igazságnak, — ami en sincs okom kételkedni, — akkor ez az orvosi titoktartásnak oly mérvű megsértése, ami homlokegyenest ellenkezik a letett orvosi eskü szentségével.

Ez alkalommal — mély sajnálatomra — nem bocsájtkozhatom részletezésbe, de reményem, lesz még alkalmam arra, hogy az orvosok részéről tapasztalható visszaéléseknek egész özönét világosan feltárjam e lap t. olvasói előtt.

Egyelőre csak annyit kívánok t. elvtársaimnak mondani, hogy ne higgyenek egy hirdető orvosnak sem, mert az nemcsak hogy kiaknázza járatlanságukat, hanem fölületességével egészséget, testi épségüket, sőt esetleg utódaiknak egészségét is veszélyezteti. Gondoljanak mindig arra, hogy a bakonyi utonálló megközelítőleg sem oly gonosz és veszélyes, mint a hirdető orvos.

Akinek baja van, forduljon pénztárának szakorvosához, vagy ha ebben esetleg nem bizik, keresse fel a klinikát, vagy a poliklinikát, vagy pedig ha tud fizetni, forduljon valamelyik elismert nevű és tudós szakorvoshoz, de kerülje el a hirdető orvost jobban, mint a pokolnak minden tüzét, nehogy egyrészt az erszénye, másrészt pedig az egészsége bánja meg!

Dr. Bród Miksa.

A Magyar Vasutas megjelen minden hét péntekjén. Szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VII., Csömöri-ut 28. szám, ahova mindenemű levelezés és egyéb küldemény intézendő.

Előfizetési feltételek:

Egy hóra frt —.40 (K —.80)
Negyedévre frt 1.20 (K 2.40)
Félévre frt 2.40 (K 4.80)

Minden összeköttetésünket a legnagyobb titokban tartjuk. Ha valaki — bármi okból — nem akarja, hogy lapunk az ő nevére járjon, bármilyen más címre is előfizethet.

Az új rend a Konzumban.

A Konzum igazgatósága e hó 28-án délután ülést tartott és kétizben is alkalma nyílt bebizonyítani, hogy új szemlésem vonult be a Konzum vezetésébe. Az első eset arra a jogfosztásra vonatkozik, amelynek áldozatai Cservenka Miklós és Fellner Béla munkástársak, akiket — mint már megírtuk — rövid uton megfosztottak tagságuktól azért, mert a gazdasági gépgyár sztrájkba lépett munkásai között voltak ők is.

Napirend előtt Kellner István munkástársunk szót tesz az ügyet. Hivatkozik arra, hogy amikor öt évvel ezelőtt a gazdasági gépgyár munkásai mind sztrájkba léptek, senkinek sem jutott eszébe akár egyet is a köztük levő Konzum tagok közül megfosztani tagsági jogától. Pedig akkor ugyancsak kiírta a gépgyár igazgatóság, hogy az összes sztrájkolókat «elbocsátotta». Megdönthetetlen érvek alapján a következő indítványt teszi:

Mondja ki az igazgatóság, hogy Cservenka Miklós és Fellner Bélának a törlését megsemmisíti, mert sztrájkba léptek ugyan, de nem léptek ki a munkából. Az igazgatóság csak akkor tekintheti az illetők tagsági jogát megszüntetnek, ha a sztrájk befejezést nyer anélkül, hogy Cservenka és Fellner visszamennének a Máv. gépgyárába, vagy ha megelőzőleg máshol lépnek munkába.

Kiss Miklós munkástársunk a végrehajtóbizottság tagja pártolja az indítványt. Fölémli, hogy a gazdasági gépgyárnak most sztrájkba lépett munkásai között több Konzum-tag van és mégis egyedül Cservenkát és Fellnert jelentették be a «munkából kilépettnék». A többi meghagyják Konzum-tagoknak. Ez világos jele annak, hogy az egész bosszuállás műve, amely nem is annyira a két igazgatósági tagot, mint inkább azt a többséget akarta sújtani, amely őket megválasztotta és végeredményében sérelem az egész igazgatóságra nézve.

Erélyes és hatásos föl szólalásban támogatja az indítványt Pászty Károly munkástársunk, a felügyelő-bizottság tagja. Behatóan fejtegeti a sztrájkok természetét. Aki sztrájkba lépnek, nem akarják régi munkahelyüket otthagyni, sőt ellenkezőleg, azért léptek ki, hogy a régi helyükön dolgozhasanak tovább, de jobb munkaviszonyok mellett. Cservenka és Fellner akkor léptek volna ki a munkából, ha átveszik a munkakönyvüket. A munka beszüntetése a sztrájkolókat részéről csak eszköz az előnyösebb munkafeltételek kivívására, nem pedig kilépés a munkából. Bizonyítéka ennek az a miniszteri rendelet, amely kimondja, hogy sztrájkoló munkás munkanélkülinek nem tekinthető.

Turtsányi Pál, igazgatósági tag elismerést érdemlő határozottsággal ítélte el a két munkástársunkon esett jogsérelmet és az alapszabályokból magyarázta, hogy az igazgatósági tagságtól való megfosztás jogtalan.

Margulit Kálmán kartársunk, a végrehajtóbizottság tagja melegen pártolja az indítványt és a jogfosztásban rosszhiszeműséget és rosszakaratot lát fennforogni. Csodálatosnak tartja, hogy a sok sztrájkban álló Konzum-tag közül épen csak a két nevet jelentették be, mint «munkából kilépettet».

Az igazságot követelő indítvány ellen a régi igazgatósági tagok közül többen szólaltak föl. Jobb ügyhöz méltó erőszakossággal keltek az elkövetett igazságtalanság védelmére. Sarlay, a volt sztrájk-vezér, aki mindinkább megérett rá, hogy dr. Kiss János kedvence legyen, továbbá Mallár, a «diszmunkás». Szekundáltak nekik Kovács, Gáspár és Hendl igazgatósági tagok, mind a régi Murányi-gárdából valók.

Erőlködésük azonban hiábavalónak bizonyult, mert az igazgatóság többsége elfogadta a Kellner által benyújtott indítványt, megsemmisítette a törlést és rövid uton meg-

hívtá Cservenka és Fellner igazgatósági tagokat az ülésre.

Az igazgatóság ezen az ülésen letárgyalta az *ügyrendet* és némi módosítással elfogadta az albizottság által megszerkesztett tervezetet.

Heves és mozgalmas vitát keltett a *hajtsáruti tárnok* ügye. Ennek az urnak már 1902-ben 1300 korona hiánya volt. Az akkori igazgatóság megelégedett azzal, hogy jegyzőkönyvi megrovásban részesítette, de meghagyta hivatalában. Hogy ez a fura nagylelkűség nem volt helyénvaló, kitűnik abból, hogy az idén újabb hiányok merültek föl ennek a tárnoknak a kezelésénél. A vizsgálat kiderítette, hogy 2400 korona a hiány, amelyből biztosítéka a tárnoknak csak 2000 koronát fedez. Hosszu és szenvedélyes vita indult meg azon, hogy mi történjék ezzel a tárnokkal. Azok az igazgatósági tagok, akik rendet és tisztaságot akarnak a Konzum kezelésében, a tárnok elbocsátását követelték. A régi igazgatósági tagok nagyrésze ismét hajlandó volt a bünbocsánatra, persze a Konzum rovására. Végre szavazásra került a dolog, amikor is 11 szóval 10 ellenében elhatározta az igazgatóság a tárnok elbocsátását.

Erre azután époly érdekes és tanulságos dolog történt. Sarlay, Mallár és még néhány érdektársa föluggrott szinte eszevesztetten és szóbelileg bejelentette, hogy lemond az igazgatósági tagságáról. Azt hisszük, senki sem fog utánuk egy könnyet is ejteni, ha megvalósítják szándékukat és mennek. De sokan, igen sokan fogják a fejüket törni azon, hogy miért fáj Sarlay urnak és társainak olyan nagyon az, hogy egy sikkasztást torol meg megfelelő módon az igazgatóság? Micsoda kapcsok köthetik őket össze a folytonos hiánnyal laboráló tárnok urral?

Az igazgatóság egyébként eredményes és helyes uton halad: megkezdte a tisztogatás munkáját és bebizonyította, hogy éberen őrködik a jogai felett. Ha így halad tovább, meg lehet győződve a Konzumtagok óriási többségének a szilárd bizalmáról és szeretetteljes támogatásáról.

LEVELEZÉS.

Budapest. (Északi főműhely.) Munkástársainktól kérünk bocsánatot, hogy már megint *Alt Lajos* művezetővel foglalkozunk. De hát nem rajtunk mulik. Próbáltunk már szépen, majd durván vele beszélni, de hasztalan, *Alt Lajos* még mindig a régi.

Az egész főműhelyben a munkásoknak ha utazási jegy kell, minden hónapban egyet kapnak, kivételes esetekben azonban mindannyiszor, amikor arra szükség van. A III/c osztályban, *Alt Lajos* birodalmában azonban másképpen áll a dolog. Bármennyire sürgős vagy fontos ügyben kelljen a munkásnak utaznia, *Alt* ur csak minden három hónapban egyszer ad jegyet, és ha csak egy hét is hiányzik a három hónapból, nem ad-mint ő mondani szokta, még az *Uristennek* sem. Volt már rá eset, hogy egyik vagy másik munkást kidobta az irodából csak azért, mert olyan bátor volt és követelte, ami minden régi munkást megillet. Könnyű volt ezt *Alt* urnak elkövetni, mert a III/c osztályban főképpen segéd munkások vannak és ahányan, annyifelé huznak. Azonban hisszük, hogy ennek vége lesz nemsokára. Gondoskodnak erről az *Alt* fajta művezetők.

Szombathely. (Munkaviszonyok.) Mióta mi szombathelyi Máv. műhelymunkások gyűlést tartottunk, azóta napirenden vannak a büntetések. Egy munkástársunk büntetve lett azért, mert szolgálaton kívül az ebédlő előtt borotválkozott, egy koronára; a kapus azért, miért hagyta ott borotválkozni, — egy koronára; egy munkástársunk azért, mert egy áruló azt mondta, hogy az árnyékszékek alatt — 2 koronára és azonnal hazaküldték; egy munkást azért, mert kimenő igazolvánnyal távozott és azon a napon nem jött

vissza — 2 koronára, egy másik munkástársunk ugyanazért szintén 2 koronára; egy öreg, 25 éve dolgozó napszámos műhelyöprő azért, mert a sörszállító kocsiából a szemetet a szemétdombra vitte és nem égette el, 1 koronára.

A másik oldalon meg feltűnően elnéző és jólelkű a mi földi gondviselésünk. Van egy spicli munkás, ki két nap mulatott, azt nem büntették meg, mert annak minden szabad, ő az V. oszt. mérnöknek a besugója. Már pedig ha a műhelyfőnök ur olyan szigorú büntető, hát milyen büntetést érdemel az, aki a műhelytelepen lévő kertjét éveken át műhelymunkással munkáltatja, aki épp csak azért van, hogy az éttermet, az inspekciós szobát és a kertet hozza rendben? Ezt ugyanis maga a műhelyfőnök ur cselekszi meg. Ha már a maga szükségére akarja használni a munkásokat, akkor a bárcájukat akasztassa le és fizesse meg a sajátjából.

Budapest. (Keleti kocsiműhely tűzörsege.) Egy időben már említést tettünk a kocsiműhely tűzoltóinak gyalázatos helyzetéről, melyhez hasonlót sehol sem lehet találni. Harminc munkásember teszi tönkre egészségét a Máv. vagyonának biztonsága érdekében, négy éve már, hogy harminc emberből álló tűzoltó-csapatot szerveztek a kocsiműhely munkásaiból és azok a munkástársaink már *negyedik éve henteregnek az asztalos-műhely gyalupadjain* a legnagyobb piszokban. Negyedik éve, hogy kérnek, könyörögnek, hogy számokra adjanak olyan helyet, hogy az éjszakát tisztességes helyen tölthessék el, de hiába volt eddig minden kérésük.

Körülbelül egy hónapja, hogy egy kéttagú küldöttség járt *Fehérváry* urnál, a Máv. tűzoltóinak főfő-muftijánál és ez az ur csak annyit tudott mondani, hogy talán meglesz amit kívánnak! Már van négy éve, hogy a kocsiműhelyi tűzoltóságot szervezték és hogy a gyalupadon henteregnek, arra most nagykegyesen kijelentette, hogy annak meg kell szűnni. De hogy mikor, arról nem szólt egy kukkot sem. Kint is volt egy bizottság, hogy megállapítsa, hol lehetne egy lakatanyát csinálni, de úgy látszik arra nincs pénz. Bezzeg, ha egy állami titkár urnak nem tetszik valamelyik termes kocsi, nosza rögtön küldik átalakítani az államtitkár ur szeszélyének megfelelően, ha mindjárt 30—40 ezer koronába kerül is. De hisz tényleg előbbrevaló a Máv. urainak egy államtitkár szeszélyének a kielégítése, mint harminc munkás egészsége. Kiváncsiak vagyunk, hogy mikor szünteti meg végre az igazgatóság ezt a szégyenletes állapotot!

Érsekújvár. (Fűtőház.) Az érsekújvári fűtőház főnökét áthelyezték Budapestre, a nyugati fűtőházba, helyébe Ceglédre oda került *Neugebauer* mérnök ur fűtőházi főnöknek, akinek első teendője természetesen leg a leltár átvétele volt. De ez nem ment egészen simán és egyszerűen. Az átvétel folyamán sor került a ruhaneműre. Ezt Sós János számtiszt kezeli. De bizony baj volt a kréta körül. Rendben lett volna minden, de csak a papiroson. Ami ugyanis ruhában hiányzott, azt Sós ur olyanképpen pótolta, hogy a fűtőházi alkalmazottakkal cédulát íratott alá, hogy a hiányzó ruhát ekkor és ekkor átvették. Olyan is kapott cédulát, aki sohse kapott ruhát, vagy ha kapott is, 16 évben egyszer, akkor is öreget. (Hogy az új ruha hova lett, amit minden évben kiadnak, azt csak a jó isten, — meg talán Sós ur — tudná megmondani.) Térjünk vissza a ruhaátvételre. Minden jól sikerült volna, ha nem akad a fűtők között egy pár olyan is, aki nem látta be, hogy miért írjon nyugtát olyan ruháról, aminek a színét se látta. Meg aztán bajos dolog, úgy gondolták, beismerni a soha nem kapott ruha átvételét a főnök előtt. Mert ha a főnök azt találna mondani, hogy hozzák be a ruhát, azt persze nem tudják bemutatni és megveszik rajta az árát. Fogták tehát magukat ezek a

fűtők és elmondták az egész dolgot a főnöknek, mire ez elrendelte, hogy mindenki hozza be a ruhát. Ugy-e, azt hiszi mindenki, hogy most kisült a turpisság. Nem így történt. Sós ur leleményes ember, tuljárt a főnök eszén. Szinte mesébe illő, hogy milyen egyszerű módon rántotta ki magát a csávából. A fűtők egyenként mentek be a főnökhöz a ruhát bemutatni. Ott bejegyezték a ruhát és a fűtő ismét távozhatott a ruhával együtt. Kint pedig az ajtóban Sós ur várta őt, elvette tőle a ruhát és átadta egy másiknak, aki sohse kapott ruhát. Így egy-egy ruhát három fűtő is bemutatott.

Ezuttal tehát Sós ur megmenekült a hurkától, de addig megy a korsó kutra, míg eltörik. Sós ur is annyi visszaélést követ el a szegény fűtők kárára, hogy egyszer csak beletörik a biciskája. Van olyan fűtő is, aki 16 éve van alkalmazva és csak egyszer kapott ruhát, holott minden 3 évben kellene kapnia. Mikor a fűtők a ruhájukat kérték, azt a feleletet kapták, hogy még nem jött meg a ruhájuk és ez a ruha sajátságos módon évről-évre elmaradt. Nemcsak a ruhaneművel, hanem még a bevásárlási menetigazolványokkal is így gazdálkodik Sós ur, csak annak ad, akinek akar és ingyen nem akar.

Amellett Sós ur számtiszt ugyan és mégis gyakran elszámolja magát, persze mindig a fűtők kárára. 1—2 korona, sőt van úgy, hogy 5 korona is a hiány a fűtők béréneél és ha azt kérdik, miért kaptak ennyivel kevesebbet, Sós ur azt feleli, hogy a múlt hónapban annyival többet kaptak és ezt most levonták (!) hát a szegény földhöz ragadt segédmunkásokkal hogy számol el? 80 krajcár a napi bérük és kapnak havonta 18, 20, 22 frtot. Már többször voltak benn nála emiatt, mire azt a választ kapták Sóstól, hogy akkordba dolgoznak és nem keresik meg a napibérüket. Holott naponta átlag 30 mozdonyt tisztítanak meg és tizenketten vannak, ennyi van engedélyezve, de azért legtöbbnyire csak tíz ember tisztítja a mozdonyokat. Ha jól tudjuk, 70 krajcárt fizet a Máv. egy mozdonytisztításért. Hát hova lesz a megkeresett pénz, amit a szegény emberek véres verejtékkel keresnek? Reméljük, hogy az új főnök ur át fogja vizsgálni az egész dolgot és segíteni fog a helyzeten. Mert az mégis tűrhetetlen dolog, hogy a szegény embereken élösködik Sós ur. Elismerjük, hogy a számtishti fizetéssel sem lehet nagyokat ugori. De hát akkor szervezkedjenek a számtisztek, vivjanak ki becsületes munkáért becsületes fizetést és ne zsarolják a szegény embereket.

Pozsony. (Műhelyviszonyok.) Igen sajnálatos dolog, hogy amikor az itteni rendező műhelyviszonyairól kell beszélnünk, egyre személyekbe ütközünk és kitűnik, hogy a mostoha viszonyok oka nagyrészt néhány ember rosszaságában és tudatlanságában rejlik. A hal itt Pozsonyban is a fejtől büdösödik. A műhely főnöke, *Rohrmann* István mérnök ur sajátságosan fogja föl a hivatását. Hétről-hétre változtatja a munkáarakat. A végzett munkát úgy bírálja meg, hogy *oda-áll noteszszel* és *zsebórával* a végig hajszolt munkás mellé és így akarja megállapítani, hogy ki mennyi idő alatt végez el bizonyos munkát és aszerint állapítja meg a munkáarakat. Szakértők a bevégzett munkát szokták megbírálni józan észszel és szakértelemmel, nem pedig órával és noteszszel. Legkedvesebb dolga a munkáarak redukálása. A munkáarak pedig már olyan alacsonyok, hogy lehetetlen még a kenyérre valót is mellette megkeresni.

Azonkívül *Rohrmann* főnök ur valóságos spiclieregimentet teremtett magának. A főbesugó *Dobes* György művezető, kiválnak ebben a csuf foglalkozásban azonkívül *Csipkai* alművezető és *Molnár* Ede vizsgálólakatos. Azok úgy akarnak boldogulni, hogy besugással keresik a főnök kegyét. Jó lesz, ha letesznek arról a gyalázatos szokásukról,

amely a munkásoknál csak gyűlöletet és elkeseredést, minden becsületes embernél pedig megvetést kelt irányukban.

A pozsonyi munkástársainkat felszólítjuk, hogy tartsainak össze, és legyenek őszinte, meggyőződött tagjai szervezetünknek és akkor módjukban lesz segíteni a gyalázatos műhelyi és munkaviszonyokon. Mindenekelőtt pedig olvassák és terjeszték a *Magyar Vasutast*, hogy kellő fölvilágosítást nyerjenek minden kérdésben és meglegyen az összekötő kapocs közöttük és a többi vasuti munkásság között.

Debrecen. (Eredmények.) A szervezkedés haladása nemcsak a nagy közös ügyet viszi előbbre, de kisebb csoportok és egyes munkástársak számára is megteremti a gyümölcsét. Bizonyítékát szolgáltatott ennek a debreceni tüzikovács-segítők. Mindnyájan szervezett emberek és nemrég egyértelműleg bérjavítást kértek a felügyelőnél. Az összetartásnak megvan az eredménye, mert *mind kaptak javítást*. Az együttérzés mindenütt megteremti a gyümölcsét és az elért eredmény csak újabb buzdítás legyen az összes debreceni munkástársaknak, hogy legyenek egytől-egyig előfizetői a Magyar Vasutasnak, tagjai a szervezetünknek és testvéri szeretettel és erős meggyőződéssel tartsanak össze.

A debreceni szervezetünk ügye egyébként örvendetes fejlődés képét mutatja. Aki ottani munkástársaink közül a szervezet ügyének a vezetésével lett megbízva, azt lelkiismeretesen, pontosan és becsületesen végzi, és debreceni munkástársainkon a sor, hogy őt buzgón, kitartóan támogassák abban a munkában, amelynek célja: mindnyájunknak szabadságot és kenyeret teremteni.

VEGYESEK.

Köszönetnyilvánítás.

Felejtethetetlen férjem, *Uxa Vincze*, volt Máv. iroda-altiszt mindazon kartársainak, kik elhalálozása alkalmából iránta tanúsított kartársi szeretetüknek és tiszteletüknek, valamint irányomban is tanúsított részvételüknek kifejezést adtak, ezuton mondok hálás köszönetet.

Rákospalota, 1905 junius hó.

Özv. *Uxa Vinczéné*.

INNEN-ONNAN.

Hamis menetjegy-igazolványok. Ifj. Zsille Zsigmond, közoktatásügyi minisztériumi számgyakornok valahogyan megszerezte az elnöki osztály hivatalos bélyegzőjét. Ezzel a bélyegzővel több iv papirost lebélyegzett s a lebélyegzett papirosokat arra használta fel, hogy a Máv. igazgatóságától jogosulatlan egyének részére féláru menetjegy váltására szolgáló igazolványokat szerzett. A Máv. igazgatósága ilyen hamisított kérvények alapján harmincnyolc esetben állított ki féláru menetjegy váltására jogosító igazolványokat, amiket néhány koronáért forgalomba hozott. Ezért előbb a törvényszék, ma pedig a kir. tábla egy évi börtönbüntetésre ítélte Zsillét. Az ítélet jogerős.

¶ Vonatösszeütközés. A bács megyei Bajmok állomásról hétfőn délután egy tehervonat is a külső váltónál haladt el, mikor a szembejövő 6041. számú gyorstehervonat beleszaladt, mire mind a két mozdony levágódott a sinekről. Az egyik mozdony teljesen felfordult, kéményével a földben s kerekeivel

az ég felé állt. A másik mozdony is erősen megsérült, kisiklott, a kazánja pedig teljesen tönkrement. A sinek annyira megrongálódtak, hogy helyreállításuk több napot fog igénybe venni. A forgalom átszállással és átrakással lett lebonyolítva. A mozdonyokon kívül kisiklott tíz kocs. Ezek közül hét teljesen rommá zuzódott. Emberéletben, nagy szerencsére nem esett kár, mert a vonatok teher-szállítók voltak s a mozdonyvezetők a végső pillanatban leugrottak. Az összeütközés színhelyére Szegedről hétfőn este különvonat indult negyven műhelymunkással, hogy a megrongált vasutat gyorsan helyrehozzák.

¶ Statisztika az emberiségről. A földkerekség egy milliárd 650 millió embere közül évente meghal 33.033,033. A világon 3064 különböző nyelvet beszélnek és több mint ezer különböző vallásfelekezet létezik. A férfiak majdnem ugyanannyian vannak, mint nők, az átlagos élettartam pedig körülbelül harminchárom év. Az emberiségnek egy negyed része a tizennegyedik életév elérése előtt hal meg. Minden ezer személyre egy esik olyan, aki a századik életévét eléri; száz közül csak hat éri el a 65 éves kort s 500 közül csak egy lesz 80 éves. Ha elfogadjuk a statisztikusok ama valószínű állítását, hogy évente a földön 33.033,033 ember hal meg, akkor ebből minden napra átlag 91.874 személy, minden órára 3750, minden percre 60 és minden másodpercre egy halot jut!

¶ Ipariskolát végzett egyének alkalmazása a vasutnál. A kereskedelmi miniszter rendeletet bocsátott ki, mely szerint a vasuti anyagszerkezési szakban a szertárfelügyezői, a vasuti pályafentartási szolgálatnál a pálya-, hid-, alagut- és szemafortfelügyelői, a forgalmi szolgálati ágnál a táviradás és harangfelügyelői, a vontatási szolgálati ágnál a mozdonyvezetői és a műhelyi szolgálatnál a művezetői állásokra, a fentebb megjelölt rendelet 6. §-ában meghatározott előképzettséggel bíró egyének kivül a *felső ipariskolák és ipari szakiskolák megfelelő szakosztályait végzett egyének is*, még pedig a szabályrendelettel rendszeresített felvételi vizsga mellőzésével alkalmazhatók. Ezen intézkedés által az 1888. évi február hó 2-án kiadott szabályrendelet 6. §-a utolsó bekezdésének azon határozmányai, melyek alapján az előképzettség szempontjából megfelelő egyének altiszt, illetve altiszt-gyakornoki alkalmazása szakvizsgák letételéhez van kötve, nem érintetnek.

¶ Az északamerikai Egyesült-Államok vasutainak államosítása. Ugy látszik, hogy az észak-amerikai Egyesült-Államok kormánya egészen komolyan foglalkozik az Egyesült-Államok területén fekvő vasutak államosításával. A kormány ugyanis az államosítás kérdésének tanulmányozására és az államosítás előkészítésére külön bizottságot küldött ki, amely a világ összes államaiba, ahol államvasutak vannak, kérdőíveket küldött szét. A kérdőíveken nemcsak azt kérdezi meg a bizottság, hogy hogy vált be az illető államban az államvasuti rendszer, de azt is, hogyan mit gondol az illető államvasut adminisztrációja, vajjon hogy fog az bevállalni az északamerikai Egyesült-Államoknál. A Magyarországra és Ausztriába küldött kérdőíveken a bizottság még a zónadijszabás előnyeiről és hátrányairól is kérdést tett.

Szerkesztői üzenetek.

Debrecen. Kérelmüket a szervező-bizottság elé fogjuk terjeszteni. Nem hisszük, hogy ezidőszent kivihető lesz. Ha a szövetség alapszabályait jóvá fogják hagyni, akkor talán megvalósíthatjuk.

Vonatkísérő lakatosok. Levelüket megkaptuk. Mi csak kötelességünket teljesítjük, mikor az önök helyzetével foglalkozunk és ezért köszönet nem jár. Ha akarják, hogy helyzetük igazán javuljon, akkor fogadják meg tanácsunkat. Alljanak össze férfiak módjára, nyujtsanak testvéri jobbot a már küzdő társaiknak, legyenek hű katonái a szervezetünknek

és akkor egyesült erővel képesek leszünk kivívni azt, hogy önöket is embereknek tekintsék.

A cikk folytatása legközelebb.

Fiume. A levelet megkaptuk. A kért kártya-sunk itt van és jól érzi magát Üdv.

Érsekújvári pályamunkás. Névtelen levele papirkosárba vándorolt.

Szombathely. Az illetők címére a lapokat elküldtük. Ha nem kapták meg, akkor a posta a hibás. Tessék ott megreklamálni.

K. p. u. fűtőház. A legjobb akarat mellett sem tudunk rajta eligazodni Látogasson meg bennünket.

Némo. Beküldöttjét örömmel vettük, de helyszüke miatt hasonló dolgot nem igen hozhatunk. Nagy há-lára kötelezne azonban bennünket, ha a megemlített témákról írna. Annak azután mindig akadna helye. Üdv.

Felelős szerkesztő: Farkas Izor.

Laptulajdonos: A magyar vasutas-szervezet.

Biraucz Döme könyvnyomdája Budapesten, VII., Amazon-u. 6-8

H I R D E T É S E K.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

MIÉRT BUKOTT EL A VASUTAS SZTRÁJK?

Szociálpolitikai tanulmány.

Irta: Rába Sándor.

Ára: 24 fillér.

HAZAFISÁG ÉS NEMZETKÖZISÉG

Irta: Garami Ernő.

--- Ára: 4 fillér. ---

Alkotmányt Magyarországnak!

Minő az igazi népképviselő?

Irta: Bresztóczy Ernő. — Ára: 6 fillér.

Kaphatók:

a „MAGYAR VSUTAS” kiadóhivatalában,
BUDAPEST, VII., Csömöri-út 28.

BUTOR. Ki jól és olcsón butort óhajt vásárolni, forduljon bizalommal a készítőhöz:
HAUPT A. kárpitos, díszítő és butoriparos, VII., Garai-u. 43.

Cimbalmok,

legújabb modellűek, kitűnő zongora-hanguak, dupla acél-szerkezetűek készülnek saját műhelyekben; részletfizetésre és kölcsönképpen is kapható

AZ ÖNTANULÁSI
CIMBALOM-ISKOLA

amelyből megtanulhat mindenki magánosan, tanító nélkül alaposan kottából cimbalmozni. Kapható 10 koronáért

KOVÁCS JÁNOS okl. cimbalomtanárnál

7 Budapest, Erzsébet-körut 5.

== Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Világciikk! „RASOL” Kés nélkül borotvál!

Egészséges!

Kellemes!

9

Olcsó!

Egy kgr. ára 30-szori borotválásra helyben 2:40 kor., vidékre 3 kor. előleges beküldése mellett franco. Utánvét 20 fillérrel drágább. Egyedüli készítő:

„RASOL” vegyipari vállalat BUDAPEST, Váci-körut 55. sz.

Raktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerertárában, VI., Király-utca 12. sz.

A világ legjobb szőrvesztője!

RASOLIN

Hölgyeknek ajánlatos!

Egy doboz ára helyben 2 kor., vidékre 2:50 kor. előleges beküldése mellett franco. Utánvét 20 fillérrel drágább. Egyedüli készítő:

„RASOL” vegyipari vállalat BUDAPEST, Váci-körut 55. sz.

Raktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerertárában VI., Király-utca 12. sz.